

CONCEPTUAL PROBLEMS OF BUDGETING FINANCIAL RESULTS IN FOOD PROCESSING ORGANIZATIONS

Qnarik Khachatryan

Armenian State University of Economics, Ph.D. Student
narik91khachatryan@mail.ru

Abstract: At the initial stage of formation, budgeting of financial results in organizations aimed to define financial responsibility centers, which should be accountable for negative deviations arising from established estimates. They could be cost centers or profit centers. However, at present, budgeting functions are not limited only to the sphere of control, but also include other managerial function, such as regulation, risks mitigations and even motivation. The article substantiates the consideration of budgeting of financial results in the field of food industry as a means of financial management, which becomes applicable in the process of regulating the value chain of the business model.

Keywords: variances, financial budgeting, value chain in business, food processing, financial management, IFRS-S1

JEL code: G 31, M 40

Research goals: interpret the specific problems of budgeting of financial results in the food industry.

Research novelty: proposed key approaches to the construction of the concept of financial results budgeting in food industry organizations.

Research results

Budgeting is mainly considered as a system of setting goals and ensuring their achievement. In practice, budgeting should not be equated with planning, because it is a management system, including not only planning, but also organization, control, regulation, and even motivation. Therefore, as a management system, budgeting ensures the existence of prerequisites, levers, and motivations necessary for the implementation of approved plans [1, p: 37-38].

Strengthening the competitive positions of organizations involved in food processing requires developing and introducing a budgeting concept, especially in terms of financial results [4, pp. 547-549]. It is noteworthy, that the food processing sector is considered strategic, not only in the sense that it ensures the food security of the national population, but also in the sense that it forms a value system chain in the economy with the stages "agrarian sector - food processing - sales market" (see Figure 1).

Figure 1. Food processing value chain¹⁶

Therefore, it is important to develop and implement the concept of budgeting of financial results in the sector, which is encouraged for a number of reasons. First, the stages of food processing show

¹⁶ Composed by author

different profitability and in practice it is important which sector creates the most profitable business objectives. In addition, when making managerial decisions on investments, it is also important to evaluate the transferable additional result in the value chain of the food industry, to understand the proportions of the financial results formed in the "agrarian sector - food processing - sales and final consumption" process [2, p: 102]. And finally, budgeting of financial results solves a control problem in practice, creating an opportunity to identify deviations from the goals set in terms of expenses and income, and to take operational measures for their elimination [6, page 3].

Currently, budgeting of financial results is not confined only within the organization, but also goes beyond it and reflects the value chain of the business model [1, p: 37]. Especially, such emphasis is made from the point of view of sustainable development, and even international accounting standards are put into practice, presenting requirements to publish reports on the value included in the business model of the organization [5, p: 172]. Thus, according to the current IFRS-S1 standard, the entity must disclose information that will enable users of financial statements of general purpose to understand the current and expected impacts of sustainability-related risks on the value chain of the applied business model. In particular, the organization must disclose:

- a) a description of the current and expected impacts of sustainability-related risks and opportunities on the existing business model

b) the possibilities of combining the risks of the value chain related to the organization's business model and sustainability (for example, geographical areas, types of assets) [3, item 5].

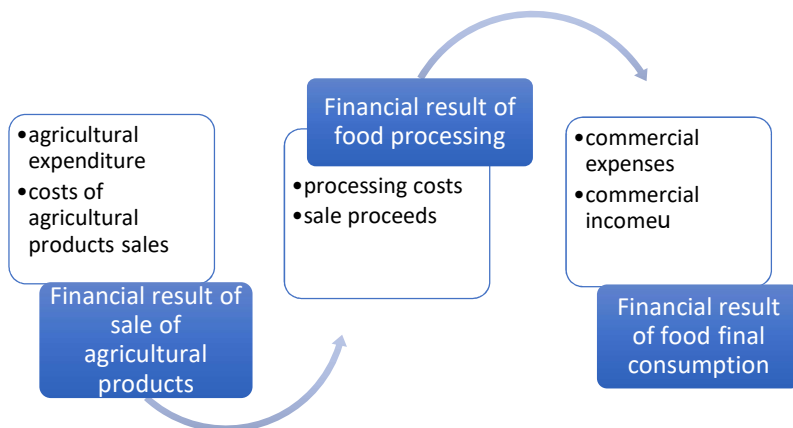

Figure 2. Financial results transfer framework in the food industry process¹⁷

In our opinion, the concept of budgeting of financial results in the organizations of the food industry should be developed with such an approach, because in this production sector, the transfer of financial results from the production of agricultural products to the final consumption of processed food is most clearly manifested in accounting statements (see Figure 2). Applying the budgeting of the financial results of the value chain operating in the business model, it is possible to reveal in which part of the securities the losses of the objectives of additional results occurred, what factors affected them and who are responsible.

However, budgeting does not imply only the implementation of control functions, it reaches its end by applying regulations in the

¹⁷ Composed by author

directions of the elimination of pre-specified deviations (see Figure 3). For this reason, we propose to build the concept of budgeting of financial results not only with the formulation of goals, but also with coordinated approaches to their implementation, so that budgeting is considered as an effective tool of financial management (see Figure 3).

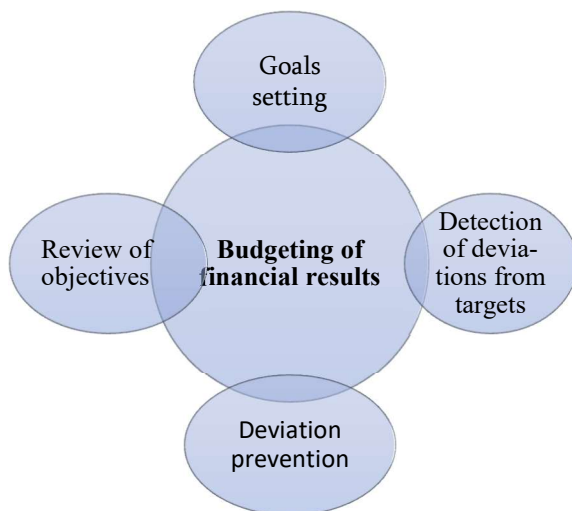

Figure 3. Conceptual directions for budgeting financial results¹⁸

Conclusion

When forming the concept of budgeting of financial results in the field of food processing, it is necessary to take into account the following key points.

Firstly, to organize the budgeting process not only vertically (from the bottom up), but also horizontally. If traditionally budgeting consolidates the estimates of the internal departments of

¹⁸ Composed by author

the organization represented by financial responsibility, then budgeting goes beyond the scope of the food industry organization and extends to the value chain of production.

In addition, the budgeting process of financial results should not be considered only as a means of recording estimates and goals, but should be accepted as an effective tool of financial management, which provides an opportunity to make effective managerial decisions in the direction of preventing adverse deviations, implementing innovative ideas, and accumulating resources for sustainable development

And finally, the budgeting of financial results should be considered in the field of continuous changes, based on competitive conditions, constantly revising each components of the business model operating in the food industry system.

References:

1. **Hakobyan, A., Mezhlumyan A.**, Controlling functions of managerial accounting in the agroproduction system, Finance and Accounting journal, N2(4), Yerevan 2019, pp. 36-45.
2. **Mezhlumyan A.**, Problems of managerial accounting in the agri-food system, Finance and accounting journal N2(4), Yerevan 2019, pp. 96-106.
3. General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information (IFRS-S1)
4. **Tshughuryan, A.**, Managerial accounting, manual, Tntesaget, Yevan 2022
5. **Hakobyan, A., Tshughuryan, A., Martirosyan, G.**, The Integrated Reporting Philosophy in Business Strategy, Wisdom scientific journal, Yerevan, 2023, 1(25), pp. 169-176. DOI: 10.24234/wisdom.v25i1.978
6. Food budgeting, agricultural production and distribution, <https://egyankosh.ac.in/bitstream/123456789/83720/1/Block-1.pdf>

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ
ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՍՆՆԴԻ
ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ**

Քնարիկ Խաչատրյան

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան,
ասպիրանտ

Բանալի բառեր - շեղումներ, ֆինանսական բյուջե-
տավորում, արժեշղթա բիզնեսում, սննդի վերամշակում,
ֆինանսական կառավարում, ՖՀՄՍ-SI

Ձևավորման սկզբնական փուլում ֆինանսական արդյունք-
ների բյուջետավորումը կազմակերպություններում նպատակ էր
հետապնդում սահմանելու ֆինանսական պատասխանատ-
վությամբ կենտրոններ, որոնք հաշվետու պետք է լինեին
սահմանված նախահաշիվներից ծագած բացասական շեղում-
ների համար: Դրանք կարող էին լինել ծախսային, կամ
շահույթի կենտրոններ: Սակայն, ներկայումս բյուջետավորման
գործառույթները վերահսկողության միայն ոլորտով չեն սահմա-
նափակվում, այլ ընդգրկում են նաև կառավարչական այլ
գործառույթներ: Հոդվածում հիմնավորվում է սննդարդյունաբե-
րության ոլորտում ֆինանսական արդյունքների բյուջետավոր-
ման դիտարկումն որպես ֆինանսական կառավարման միջոցի,
որը կիրառելի է դառնում բիզնես մոդելի արժեքային շղթայի
կարգավորման գործընթացում:

Սննդի վերամշակման ոլորտում ֆինանսական արդյունք-
ների բյուջետավորման հայեցակարգը ձևավորելիս առաջարկ-
վում է հաշվի առնել հետևյալ առանցքային կետերը.

1. Բյուջետավորման գործնթացը կազմակերպել ոչ միայն ուղղահայաց (ներքևից վերև), այլև հորիզոնական ուղղություններով: Եթե ավանդաբար բյուջետավորումը համախմբում է ֆինանսական պատասխանատվությամբ ներկայացվող կազմակերպության ներքին ստորաբաժանումների նախահաշիվները, ապա այն դուրս է գալիս սննդարդյունաբերության կազմակերպության շրջանակից և տարածվում է արտադրության արժեքային շղթայի վրա:

2. Ֆինանսական արդյունքների բյուջետավորման գործընթացը չպետք է դիտարկել սոսկ նախահաշիվների և նպատակադրումների արձանագրման միջոց, այլ պետք է այն ընդունել որպես ֆինանսական կառավարման արդյունավետ գործիք, որը հնարավորություն է ընձեռնում կայացնելու արդյունավետ կառավարչական որոշումներ անբարենպաստ շեղումների կանխարգելման, ինովացիոն գաղափարների իրագործման, կայուն զարգացման պաշարների կուտակման ուղղությամբ:

3. Ֆինանսական արդյունքների բյուջետավորումը պետք է դիտարկել շարունակական փոփոխությունների դաշտում, մրցակցային պայմաններից ելնելով անընդհատ վերանայումներ կատարելով սննդարդյունաբերության համակարգում գործող բիզնես մոդելի առանձին բաղադրիչներում:

Submitted: 08.11.2023; Revised: 09.12.2023; Accepted: 12.12.2023